

Apărarea Națională

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NATIONALE CRESTINE

Director:
Dr. DIONISIU BENEÀ
REDACȚIA SI ADMINISTRAȚIA
Arad, strada Vîcențiu Babeș No. 6.

Deviza noastră: „Hristos, Regele, Națiunea”.
„Vom lovi de-o potrivă în Jidau parazitar și în România necinstit
și înstrăinat.”

Prețul sub conducerea lui Comitet.
ABONAMENTUL PE UN AN:
Pentru plugari și muncitori — Lei 160
Pentru intelectuali — — — Lei 200
Pentru înstări și fabrici — — — Lei 500

Moartea Inaltului Regent Gheorghe V. Buzdugan.

Națiunea română a fost din nou greu lovită de cruda soarte. Am pierdut pe Inaltul Regent, pe omul de o cultură superioară, cu cunoștințe neîntrecute, cu simț de dreptate, de cinste și caracter fără prihană, cu o conștiință națională adeverată și o dragoste sinceră față de țară. El ca membru al Inaltei Regențe, era cel mai puternic stâlp al temeliei statului nostru în consolidare. S'a bucurat de stima și încredere deplină a tuturor fruntașilor și a întregului popor. Si tocmai de acea nu este nici o inimă care să nu susține și nici un ochiu care să nu lăcrămeze cugetându-se la moartea prea de timpurie a marelui dispărut și la durerea unanimă a celor 16 milioane de români.

Il deplângem din tot sufletul pe Inaltul Regent Buzdugan și plini de jale privim cu îngrijorare la viitorul iubitului nostru Neam și a scumpei noastre Țări. Este greu să se afle altul, care să fie urmaș vrednic al celui dispărut, totuș avem speranță, că D-zeu sf. care la chemat pe robul său Gheorghe la sine, în ceriuri, se va îndura și va da putere de judecată, va lumina mințile celor chemați ca să poată alege de Regent pe adeveratul trimis al său.

Cu evlavie adeverat creștinească cădem în genunchi și ne rugăm Atotputernicului ca să așeze sufletul nobil al robului său Gheorghe în locul dreptilor iar corabia neamului românesc, să o conducă pe nepătrunsa mare a vieții, în liniște, fără sbuciumări și ferită de furtuni dezastruase.

Alegerea noului Regent

Indată ce Inaltul Regent Buzdugan a închis ochii, au început să se intenție tot mai tare întrigile partidelor politice. Este adevărat că legea referitor la drepturile, datorințele și complecarea Regenței în caz de deces a unui membru al ei, nu este destul, de clară, destul de precisă, este defectuoasă și astfel apoi a dat acum ană partidelor la diferite discuții și explicații după gustul și interesul fiecărui dintre ele.

In ce privește alegerea noului Regent s-au făcut fel și fel de combinații, s-au născocit fel și fel de evenimente dintre care multe fără nici o bază reală. Ziua de 9 Octombrie când a fost ales noul Inalt Regent în persoana d-lui Const. C. Sărățeanu le-a pus însă capăt la toate. Rezultatul alegerii a fost de altfel o mare surprindere pentru întreagă țară. S'a vorbit adecă de candidatura M. S. Reginei, a dlui Mironescu ministru de externe, a d-lui Titulescu, a d-lui general Presan etc., numai chiar despre a d-lui Const. C. Sărățeanu nu s'a vorbit, de loc. Aceasta surprindere a tăcut-o guvernul foarte bine, a știut să fie absolut discret. Laudă lui!

In fine acum fără nici un comentar vom aștepta să vedem faptele novei Regențe căci numai după fapte putem aprecia valoarea adeverată a fiecărui om.

Sperăm că Inalta Regență și în viitor va fi la înălțimea chemării Sale în consolidarea înaintarea și înflorirea neamului și a Țărilor Românești. Trăiască Maiestatea Sa Regele Mihai I! Trăiască Inalta Regență!

Uu jidau a atentat la viața d-lui ministru Vaida.

Toată lumea vorbește despre simpatia sau mai bine zis interesele ce le are dl ministru Vaida pentru jidani. Se mai știe apoi că este membru conducător în o logă francmasonă-jidovească. Si atunci ne este cu atât mai mare revolta că un purăt de jidau să aflat și a voit să ucidă pe dl ministru Vaida, trăgând cu revolverul asupra lui Sâmbătă în 5 al c. când părăsia ministerul de interne.

Jidau Abraham Goldenberg este din Iași și a ajuns în capitală numai de câteva zile și de atunci a pândit în continuu să afle ocaziune ca să poată împușca pe dl Vaida. Face parte din tinăturul comunist și este funcționar comercial.

Dl ministru Vaida a declarat de atâtea ori că în România nu există comunism lată însă că numai Proveniența divină, l-a scăpat — spre bucuria și spre folosul neamului întreg — de mâna ucigașe a unui comunista, a unui jidau comunista.

Si fie sigur dl Vaida că ceeace a încercat să facă nebunul de perciunat Abraham, dacă nu s'ar teme de asprimea pedepselor, ar face-o fiecare jidau comunista și nu numai față de el. Si mai departe descreeratului Goldenberg de sigur nu-i pare rău, nu regretă din inimă crima comisă și dacă i s'ar da în mâna din nou un revolver și l-ar pune în fața d-lui Vaida, ar trage din nou asupra d-lui. Da! fiindcă jidani comuniști toți sunt criminali pe față ori în ascuns, dar sunt criminali și lucrează la nimicirea neamului și a țărilor românești.

Când vor înțălege însă politicienii noștri crudul acesta adevar!?

Si azi tot Hunyady e mai mare și fare...

Pentru d. ministru I. Mihalache — Românilor nu li se eliberează permis de port-armă, ca să-și salveze viață și avutul, pentru că așa vrea un caraghios numit „conte”. — Să se facă odată românilui dreptate în țara sa.

Nu vrem să discutăm aci cum au ajuns la ranguri și avere toți conții și baronii națiunii ce ne ținuse, până mai eri, în jug și în robie, dar vrem să amintim că tot pământul ce-l aveau în stăpânire acești derbedei cu pînjeni și mustăți răsucite, apartinea de drept poporului românesc, care-l moștenise dela moșii și strămoșii săi.

Timpul și istoria ne-au recunoscut azi, pe deplin, acest drept atâtă vreme ne luat în socotință. Sentința lor e definitivă și pare a avea indicii de vecinică perpetuitate.

In pusta în care plana odată privirea autoritară a mustăciosului ungur, țăranul român își înfige acum plugul său propriu, ca un adevărat stăpân. Dar, ce păcat, că în unele locuri se lasă acești țărași la discreția și bătaia de joc a asupitorului de eri. E un act de slăbiciune, care numai cînste nu face unor fețe sus puse. Iată un caz concludent.

Pe valea Mureșului, la Săvărăsin, domnește într-un castel un unguroi caraghios, care se întulează „conte”, uitând, probabil că titurile de noblețe s-au înmormântat odată cu stăpânirea maghiară în Ardeal. Acest cavaler — rebegit de ani, dar în posesia unei trandafiri Dulcinee, — e un mare amator de vânătoare. Dispune de o întinsă pădure și de un considerabil, număr de pădurari, cari, în schimbul unei plăți grase, sunt datori a-i sem-

Clasele sociale și Partidele Politice.

(Continuare)

de: Romulus Damian

Nu e rolul nostru de a face istoricul claselor noastre sociale. Nu putem însă vorbi asupra lor, fără a ne întreba: „Ce se înțelege sub clase sociale?”

Ori cât de variate, ori cât de multiple, ar fi concepțiile și definițiile nu se poate contesta că sub clase sociale înțelegem: 1) „Dividarea muncii pe grupări de oameni și 2), Apărarea produsului și a intereselor comune”.

Din acest punct de vedere privite clasele noastre sociale, atât dela încearcarea imperiului roman, unde originea noastră, cât și dealungul trecutului său, nu au înțețat nici o clipă a dovedit puternica structură națională, de o rezistență incomparabilă.

Poporul român multe secole de ani deținându-bătut cu toate fururile de valurile vieții social-politice a străinilor, mereu persecutat, batjocorit și maltratat pe proprietul său pământ, de deslanțuirea urei și vrăjitoarei dușmanilor

săi, și neconcenit expus la toate încercările posibile de nimicire de către reunitatele forțe inamice, a dat în istoria popoarelor cei mai sfântă mărturie asupra inflexibilității sale.

Cumintenia, răbdarea de fier și credințele naționale a țărănimii noastre, conduse de resemnari și speranțe invincibile, au știut rezista tuturor loviturilor.

Însuflare de aceste minunate calități susținute clasa țărănească, ajutată de spirite prevăzătoare, eșite din sănul ei, prin neîncetată muncă și voință a urcat treaptă cu treaptă scările evoluției economice, și apoi condusă ascendent de forțe creative și de constante valori susținute constructive pe terenul sentimentului național și în domeniul bătăliei de politică națională, a lăpădat jignul sclavismului economic și politic de eri și aşezându-se în rândul celorlalte clase sociale din lume, protejate din toate punctele de vedere,

azi și-a luat locul firește ca putere și națiune, a cărei cuvânt nu mai poate fi nesocotit în mari probleme de care depinde soarta întregel omenirii.

Iată în câteva cuvinte expusă, fără pretenții, formarea a două clase sociale la noi: 1) „Clasa țărănească, temelie neamului nostru, și 2) Clasa conducătoare”, singurele cu drept de obârșie și de fapt.

Nu se poate însă săgădui că din punct de vedere social-politic avem 4 clase sociale.

Clasa socială a 3-a, formată din burghezia mare și mică, toate profesioniile libere, funcționari și proprietari de mijloc cu rol de agent de comunicare între clasa țărănească și cea conducătoare, reprezentă în viața noastră politică și economică o atitudine nedefinită și inclinații sale, când spre dreapta când spre stânga, variază după circumstanțele intereselor lor imediate.

Ultima clasă socială, proletariatul industriei mari, în majoritate străin de simțirea și gândirea noastră, și al meserilor neavând temelie, nici soliditate suficientă încă de clasă socială, să poate clasifica, în ce privește intere-

sele sale de existență, în necesară colaborare cu clasa a treia. Totuș ea merită o descriere aparte.

Astfel considerate clasele noastre sociale, rezultă că și la noi în România de azi, ca ideal și în celealte state europene, sunt două lumi vecine: 1) „Acea a bogăților justificați și nejustificați, cari trăiesc fără griji supărătoare, și 2) Acea a muncitorilor de toate categoriile, fără suficiente mijloace asigurate față de viață de a trăi.

Faptul acesta, pus în față luptelor politice, ne dovedește că azi la noi toată lupta politică să dă, atât în principiu cât și de fapt, între clasa conducătoare, ce are toate interesele numai de a conserva dar chiar de a înmulții proprietatea sa, și între clasa țărănească, cu tot mai multe și mai întinse ascendențe manifestații de progrese, cu tendințe de a lua ea locul de frunte.

Celelalte două clase sociale asistă, sau colaborează, fără voiuță lor, la aceste lupte politice și rolul lor, în special rolul clasei a 3-a, căci despre clasa a patra nu poate fi vorba încă multă vreme, și unul de locotenенță, de căte

nala, prin telefon, felul vânătului observat, precum și locul respectiv. Și, când „contelui” îi convine fără, pornește să o ucidă cu mâna sa proprie, — căci uităsem să spun, că acest adorator al zeului Pan crede, că toate jivinile de pe pământ (sau mai bine zis de pe valea Mureșului) sunt create de D-zeu numai pentru el și arma lui. Dar „contele” mai are și o altă boală. Când nu izbește în plin e grozav de furios. Vine acasă și la la întâi, pentru indemnare, tot felul de lighioane special confecționate din sdrențe și e atât de satisfăcut când gărește sacul, în cât crede că a doborât un animal fieros și se reintoarce cu trezina, având în pălărie frunză verde muiată în sânge proaspăt. E... bătrân, sărmanul!

Dar acesta nu e un motiv, ca acestui Don Quichote autoritățile să-i satisfacă toate ambițiunile deșuchiate, în detrimentul populației românești din vecinătatea lui. La intervenția acestui nou specimen de cavaler rătăcitor, sătenii din Temeșești și Trouași nu pot obține permis de port-armă, pentru că așa vrea dumnealui, mă rog. Nu am avea nimic de zis contra acestui domn zis „conte”, dacă dânsul ar detine vânătul din hotarul susnumitelor comune. Dar când acesta e cumpărat, prin licitație de locuitorii acestor sate, întrebăm cine face ca acești locuitori să nu obțină permis de port-armă deși sunt înscrise într-o societate de vânătoare, legal constituită? Cu atât mai mult, cu cât acum sătenii ni se plâng, că nu mai au chip să-si apere porumbul de mistreți. Toată noaptea fac focuri pe dealuri, bat toaca în sapă și strigă'n gura mare, ca să alunge sălbăticinile dela avut. Iar de vre unul reușește să ucidă vre-o dihanie, e strănic pedepsit, pentru că dihania a venit din pădurea contelui. Dar pentru D-zeu, cine tolerează aceasta stare pe valea Mureșului? Ce? Tânărului nu-i este permis să-si apere avutul? Cine-i neagă acestuia dreptul de legitimă apărare? Vrem să știm acest lucru și de aceea semnalăm, cu multă indignare, acest caz d-lui Ministrul I. Mihalache, dela care Tânărimea așteaptă dreptate.

Rătăcirea unui om.

— Panait Istrati —

Cunoscutul scriitor Panait Istrati, ne-a făcut din nou o vizită, de astă dată lucrurile și atitudinea sa, a luat o formă revoltătoare și nedeamnă, numai vorbind de un român, ci de un scriitor, a cărui menire e cu totul altceva, decât a unui samsar al raiului bolșevic.

Isgonit din țară, tot din cauza ideilor și atitudinei primejdioase și înfrățit cu cel de dincolo de Nistru, n'a avut pentru noi români decât cuvinte de batjocură și ură.

Pe unde a trecut, a lăsat în urmă slova-i înveninată, îmbăcisătă de lucruri murdare, în care noi români eram niște barbari, ce numai știam de omenie. O țară necăjită c' o populație sdobbită de mizerii și de suferințe, unde o mână de atotstăpânitorii fac ce vreau. Niște oameni fără rost și fără nici un simțământ al libertății, înjugați la plugul altora și însfârșit o țară unde nedreptatea tronează.

Cu aceste cuvinte, ne face cunoșcuți lumiei, acest român născut în docurile Galațiilor, ultând că mâine fiecare picătură de sânge ce-i curge prin vine, se va răsuna cumplit.

Și cu toate, că prețuindenea ne infierează și ne batjocorește, a mai avut îndresneală, să vlnă în țară și chiar să fie lăsat liber, ca să-si împriște cu mai multă putere veninul.

Cu atitudinea unui mesia a muncitorilor năpăstuiți, a început ancheta la Lupeni și Timișoara, în urma căror coloane întregi de cuvinte mincinoase au apărut în „Lupta”.

Pretinsele anchete, nu sunt decât mijloace de agitație și de încurajare pentru acei ce privesc viața o jucările și trec prin dânsa fără gând și fără muncă.

Rezultatul s'a văzut. Un individ înflăcarat — exaltat — a îndreptat revolverul fără sfială spre Dr. Vaida-Voivod, chiar în fața ministerului. Asupra omului, ce cu câteva zile înainte i-a acordat lui Panait Istrati o lungă și prietenosă audiență. Nu era mai bine să-l arunce în gherlă, sau să-l trimeată de unde a venit?

Noroc că gloanțele au sburat învărăit, căci altfel ministerul nostru și-ar fi găsit moartea din nebunia unui copil și capriciul unui om răiăcit.

Cel puțin să ne fie de învățătură. De altă dată, să numai avem încredere în astfel de om și când vremea ni-l aduce, apoi nu mai trebuie lăsat de capul lui.

O fi el primejdios dușmanul dar mai de temut e omul ce frânt din sufletul tău, te neagă și te batjocorește.

Panait Istrati este un rătăcit, în haosul de idei scornite de toți exaltații vieței — un rătăcit ce numai are Dumnezeu și nimic mai bun decât, ură.

Unul care își pângărește țara, înfrângându-se cu jidani și străini, ce și murdărește tot ce-i mai sfânt, nu merită să se mai bucure de frumusețea și ocrotirea *fărei sale*.

Pe unul ce-l primești în casă cu vorbe blânde și pe urmă te batjocorește, îți aruncă în spate agitatori, n'ai decât să nu-l mai primești. O cer toți acel, ce cu sudoarea frunței își căștigă pâinea de toate zilele și știi că numai dela buna organizație a statului, depinde existența și fericirea lor.

Nu este mai puțin adevărat, că ne doare în suflet, rătăcirea unui om, imposibil de-al mai călăuzi pe cale dreaptă.

Ne-am fi bucurat și noi, că avem pe cineva ridicat de jos, ce ne duce fală și ne face nume bun la vecinii noștri.

Să cânte în lira fermecată, că să vrăjească străinii și să spună în cuvinte sfinte, despre noi, aşa cum e adevărul.

Așa, pe când maghiarii scot mii și mii de broșuri pentru ridicarea națiunii lor, precum și formidabilă carte „La Hongrie et la civilisation” noi avem pe un Panait Istrati, ce știe să ne facă de râs și alți mulți mamei, ce împiedecă doar bunul mers al pietonilor, de pe trăzile marelor orașe.

Panait Istrati, în ochii noștri nu este decât un agitator de rând, a cărui resplată îi va fi întotdeauna, *disprețul*.

Gh. Atanasiu.

Prietenie româno-maghiară.

Din partea bărbaților noștri de stat s-au făcut de atâtea ori declarații favorabile în ce privește apropierea româno-maghiară. Ba s'a mers prea departe chiar cu ofertele, așa că poporul românesc trebuie să jertfească mult, să trălaşcă în mizerie, să achite dări nemaipomenit de grele pentru ca statul să dea penzi grase de miliarde trădătorilor funcționari unguri, cari n'au voit să depue jurământul, sperând că fără concursul lor administrația noastră își va da peste cap și tara se va duce de răpă... iar opătanților unguri de asemenea li-se îmble miliarde numai ca să fie pace, deși știu că acei opătanți pe lângă miliardele ce le pretend mai oftează și speră ca măine poimâne să reîntre și în posesia proprietăților lor avute.

Ungurilor minoritari din țară li s'au acordat toate drepturile, drepturi despre cari noi sub domnia ungurilor nici visă nu îndrăsneam și totuși trebuie să-l declarăm adevărat nebun pe acel politician român și peste tot pe or care român, care ar crede că prin asta îi-a sătura pe unguri și ai putea trăi cu ei în bună prietenie.

Lată d. e. ce răspunde publicistul și deputatul maghiar Paal Arpad un fruntaș al ungurilor deia noi, declarăților mai recente ale d-lui ministru de externe Mironescu, în cari a spus că minoritatea maghiară din România trebuie să fie agentul de legătură în apropierea româno-ungară, Paal Arpad scrie că manevrele noastre sunt îndreptate contra Ungariei, (aceasta se vede că-i doare mult pe compatriotul Paal,) că se țin în regiuni locuite de maghiari, (aceea este o minoritate sfruttată,) și că pricina marji, considerabile pagube economice populației maghiare, rechiziționându-se pentru uzul militar: vitele, căruțele, locuințele, (bine că nu se tângue că se rechiziționează și femeile unguroaice.) Dar oare noi pe timpul ungurilor eram crutați de astfel de manevre? Să ne răspundă d-l Paal Arpad!

Și apoi ceea ce-i teribil, ceea ce-l rănește mai adânc, mai mult pe sovinistul ungur este îndrăsneala de a concentra la manevrele îndreptate contra ungariei și tinerii maghiari. Înăndă scrie tovarășul prieten:

Manevrele nu sunt altceva, decât războli închipuit, o simplă amenințare cu arma. Adică, tinerii maghiari sunt duși cu forță ca să amenințe pe frații lor din Ungaria. Este o crimă strigătoare la Cer, mai ales dacă acești tineri ma-

sufletul și simțul Tânărimei fiind, în toate împrejurările, Tânără de realități și apoi puse la grele încercări au născut „constelația de sine” în clasa Tânărănească. Ca argumente sigure și foarte eloante invoc: 1. Războul mondial Tânărul din toate provinciile românești. 3. Legea agrară și 4. Sufragiul universal“.

Războul mondial a trezit pe Tânărul nostru din viață să cu vederi mărginete și reduse asupra locului său național și asupra gospodării sale. În războul mondial Tânărul din diferite părți ale lumii întârând în contact direct unul cu altul au căștigat oarecare concepții și idei asupra mașinării statului și asupra multor realități social-politice. Lăsați apoi acasă, la vîtrele lor, din contactul cu executorii treburilor publice din satul lor, și cu cel din piață și județ, și-au format potrivit cu valorile sufletești căștigate prin experiență în războul mondial, convingerea proprie că în prea multe cazuri sunt tratați prea puțin părințește. Evident că convingerile aceste odată unificate, mai mult sau mai puțin, au pus în față lor constelația, ne-

ori au nevoie de odihnă și de refacere

la de ce cred că trebuie să fim preocupați în special de cele două principale clase sociale în neconcență luptă pe viață și pe moarte, fără însă a neglijă pe celelalte.

a) Clasa Tânărănească.

Clasa aceasta e cea mai considerabilă din toată țara. Ea, din toate punctele de vedere, reprezintă cea mai reală forță ca massă. Structura sa socială însă abia e la început, constiția politică în formațiile prime și noțiunea politică la cele dintâi raze de vedere.

Este foarte adevărat că, poate, nimic mai greu de caracterizat decât mentalitatea Tânărului, despre care în materie de politică cu drept să poate spune: „*Unul este ca toți, toți sunt ca unul*“.

Tânărul trăesc ca massă omogenă cu insușiri negative, omogenitate ce însă dispără, odată deprinsă, cu fapte și lucruri noi, care se dobândesc prin deschidere din tradiții create artificial,

și din întunericul în care încă trăesc o bună parte din viața lor, cu prea multe simptoame, ce li prezintă realitățile politice și sociale ca orfani ai proprii lor patrii.

Trăind o viață întreagă în mijlocul Tânărilor, de nenumărate ori, m'am putut convinge că ferea fiind eminențial religioasă și tradițională, iar moravul blâjni, Tânărul noștri sunt, în cele mai multe cazuri, îngăduitorii și iertătorii cu acei care l'au îngăduit, și, prea adeseori, nedrepți cu acei cari îi-au făcut numai bine.

E fapt, de atâtea ori constatat, că politicienii abuzează în cel mai larg înțeles al cuvântului de bunătatea Tânărului. Dacă acest fapt rezultă apoi argumentul că în România de azi nu sunt partide politice, în sensul strict al cuvântului, ci numai partide politice personale. Căci în vreme ce în alte state partidele politice reprezentă totala întreprindere a intereselor unor cetățenii închegați bine și solid în grupare compactă politică, șeful fiind un simplu „conducător,” — responsabil oricând de faptele sau greșelile sale — la noi e invers: „șeful este totul și

partidul politic la dispoziția sa.“ Cine contrazice pe șef, cine se împotrivesc hotărârelor sau cuvintelor sale.

— ba prea adeseori și celor a „clincel sale“ — este imediat clasificat ca element turbulent, și chiar eliminat din partid, sub ridiculul pretext că violenzează disciplina partidului. Am avut ocazii, — și desigur și Dvs., — a înregistra acest fenomen sărac de duh, din toate punctele de vedere — în toate partidele politice de azi, dar mai ales partidul liberal și național-Tânăr și unde domnește bunul plac și intriga în plină armonie cu spiritul de dictatură desorânduită a unor oameni pretinși politicii ca I. G. Duca, Vintilă Brătianu, Dinu Brătianu și N. Chirculescu din partidul liberal, și Ion Mihalache, Alexandru Vaida-Voevod, Aurel Vlad și frumosul guraliv Virgil Madgearu din partidul național-Tânăr, pentru a să numai amintesc și de Dr. N. Lupu, cu buzunarele la liberal și cu sufletul la jidani, ce și dă și zice „Tânărul“.

Comparând Tânărul din trecut cu cel de azi, constatăm că dela războului pentru întregirea neamului încocace,

ghiari vor fi nevoiți ca pentru a-și dovedi loialitatea față de noua Patrie, să ucidă frații lor din Ungaria, mai adăugă d. Arpad.

În concluzie, d. Paal Arpad declară categoric că minoritatea maghiară din România, silită fiind să-și îndrepte armele în contra fraților săi din Ungaria, nu poate interveni pentru aprierea și nici pleda pentru prietenia româno-maghiară preconizată de d. Mironescu.

Adeca cum Dle Paal, deputat al României Mari, tinerii maghiari în caz de război vor fi trimiși la preumblare, la chefuri „teremtete” iar ai noștrii să-și verse din belșug sângele. Oare ungurii tot la fel s-au purtat cu noi? Stil Dta căți români din armata austro-ungară au căzut pe front luptând contra iubitorilor noștrii frați, a scumpei noastre armate române???

Iată că pot să fie de lăali și recunoscători ungurii pentru darurile numite drepturi, ce li se acordă și pentru jertfele nemăsurate ale statului român, stoarse în cea mai mare parte de pe spinarea românilui, pentru ca să asigure o falșă prietenie, o șesură apropiere româno-ungară.

Oare în cazul acesta nu sunt politicienii noștri trădători de neam și de țară, dacă vor continua cu ofertele dăunătoare statului nostru??!

Funcționarii înrudiți din aceeași biourouri

C. F. R.

Ca urmare a unei decizuni anterioare, direcția generală a căilor ferate, a hotărât cele ce urmează: Soțul și soția, sau funcționarii înrudiți care se află în birourile aceeași direcții, serviciu, inspecții, diviziile secții, etc. — în aceeași localitate, dar care nu sunt în situația de a fi unul în subordinea celuilalt și sunt cu toții coordonați în subordinea unui străin de rudenie — și deci bănuiala de a proteja, sau a fi protejat de altul, nu poate avea loc, — vor fi lăsați pe loc, pe unde se află, sau cel mult mutați în alt serviciu al aceeași direcție și în aceeași localitate, dacă conducătorul respectiv crede că aceasta este în interesul serviciului.

Fiecare abonat este rugat, să ne căștige cel puțin un nou abonat.

Vorbe cu tâlc.

*Sub largul necuprinsei fliri,
Femeile sunt trandafiri,
Dar spunești-mi: în ce grădini
Cresc trandofirii fară spine?....*

*Un pom e fericirea. — cu ramurile'n cer, —
Din care-a lumii gloate zadarnic roade cer,
Că'n pomul fericit nu sue decât cine
Și-a făcut o scară din milă și din bine!*

*De'i un singur om pe lume în belșug, de azi pe mălne, —
Este undeva un altul care moare fără pâine!*

*Rugi spre cer înălță unii numai când au dat de-un greu:
Doar prin lacrimi vede ochiul împede pe Dumnezeu;
Dar lui Dumnezeu zadarnic ojutor încercă să'l ceri,
Numai când e'n al tău suflet volbura unei dureri,
Dacă ieri, când și-a fost bine nu știa de sfântul ceri...*

*In grădinile minciunii, pururi e de aur mărul,
Dar în sgură se preface, când îl tae adevărul!*

*Sărducia nu'njoșește sufletele mari nicicând,
Dar nici aurul nu'naltă pe celjosnici și de rând!*

*Lumea este-așa de vână, că — de slavă să se'mbete, —
Până și soarelui — slăvitul — i-a găsit în aur pete!*

*Un adevărat pieten, pururea te poartă'n gând;
Dacă tu ești râu cu dânsul, el cu tine'i bun și bland...
O asemenea virtute n'o au oamenii de rând!*

*Câtă vreme fericirea mi-te poartă'n mreaja ei, —
Te-or împresura prietenii cu duiumul, vrei-nu vrei;
Părăsit de fericire, — te vor părăsi și ei!*

*Viteaz e cel ce'nvinge leli; viteaz e cel ce'nvinge-o fără;
Acela care'nvinge lumea, e un viteaz din cale-afard
Să-acestora, ca la minune, e bine, lumea să se'ncine,
Dar mai viteaz e-acela care mereu se birue pe sine!*

*Astdzi cântă?, ai bani și pâine?, —
Sigur fii c'o să plângi mâine!
Azi suspini și te frâmântă?, —
Mâine, sigur, ai să cântă!...
Lumli 'ntregi ești astăzi spic?, —
Mâine nu vei fi nimic!...*

Amintiri.

*A fost demult o casă mică
Departă tare, într'un sat,
Cu puț golași de rândunică
Ce cîrlpeau pe inserat.*

*A fost demult o viață bună
Să râs cu hohote'n cerdac,
Sub farmecul vrăjit de lundă
Să'n mîros vag de liliac.*

*A fost odată fericire
În casa, unde m'am născut,
Să visuri albe de iubire
Dar astăzi, totul e percut.*

*Din vraja care-a fost, risipă
E azi în zara' negurădă,
Să pe a gândului aripă
Mai port un basm, trădit odată*

Viorica Lăzărescu.

Sonet.

*Cum stau gândind la fericirea dusă,
O lacrimă, mi-apare'n colțul genitil
Ce'mi reamintește-atâtea dragi vedenți,
Din copilaria mea, apusă.*

*Dar au trecut deatoncea, lungi decenti
Povestea, nimănui n'a mal fost spusă
Să'n inimă nu mi-a mai fost adusă
Iubirea pocăită a Magdalinel.*

*Stau singur ca o umbră, pe ruina
Iubirei, ce mi-a stâns pe veci lumina
Ce'mi surâdea pe-al vietii aspru drum.
Aș vrea să plâng, dar cântă cineva
Să florile împrăștie parfum..*

Deiafântanele

Rugăm achitați abonamentele!

Poporale

*Letă căinii la poaiș
C'or mânca lupii o fată,
Las' o mânca, că-i de vină,
Umblă noaptea prin grădină,
Prin grădină printre flori
Să dă gură la feciori.*

*Mărioară, Mărioară,
Dă-mi un pic de guricioară!
— Ba eu, badeo, nu și-oi da,
Numai dacă mă-i lăua.*

*La casa cu coș de lemn
Este o fată căt un ghem,
Ce-i cu rochie guverilă
Să cocină descoperită.*

*Hai, murgulișă, la vale,
Că n'am ce-lă da de măncare.
Hai, s'ajungem pe 'nserat,
La mândrușa la Arad,
Că ea bine ne-o primi,
Pe lini cu miez de nuci,
Pe mine cu buze dulci.*

*Badea meu îl mic, nu-i mare,
Dar cine mi-l vede moare,
Că și eu când l-am văzut
Tot cu moartea m-am săbat.*

*Frunză verde de alior
Creapă nana de-al meu dor,
Că-s bătrân și nu mănsor.
Să știu, că nana ar crepa
Curând nu măștă insura.*

*Câte mândre am avut eu
Aș putea să fiu birău.
Câte mândre am lăsat,
Aș putea să fiu jurat.*

*Sboară, sboară, dorule
Sboară călătorule
Peste dealuri peste vilă
Să'npoi să nu mai vilă
Până mândră mi-l aflu,
Că mă doare inima
Să îmi adă dorule,
Adă călătorule
Pe aripa vântului
Dup'apusul soarelui,
Când m'o bate luna'n prag,
Că eu o aştept cu drag.*

*Până fusel la maica
Mâncai pită și turcele
Să obrazu rumânele.
Dar dacă mă mărită,
Mâncai pită și corsuri
Să obrazu pălmă și pumai.*

*Mă dusei aseară 'n jos
Văd pe badea mărios.
Nu știu cine i-a mințit
Că eu pe el l-am urit.
Nu știu cine l-a 'nșelat,
Că eu pe el l-am uitat
Să altul mi-am căpătat.
Măi, bădișă puiule,
N'asculta minciunile,
C'astea spun vecinele.*

*(„Din finul Aradului.
Culese de O. L. din
comuna Sâmbăteni.)*

*Toți abonați, cari nu-și achită
abonamentele, vor fi împrocesuați!*

clară azi încă, că au de a îndeplini un ideal al lor propriu. Bazele fiind aşadar date ei sunt acum în căutarea așezării solide și sigure. În situația aceasta puși său găsit cățiva oameni în frunze cu învățătorul rural Ion Mihalache, care profitând de această neașteptată ocazie au deschis o cale în mare grabă, și de dorul de a o lăua înaintea altora, botezând-o „Partidul Tărănesc” care de departe fiind însă de a servi cu adevărat interesele tărănimii poate fi clasificat, în cel mai bun caz, ca un „canal de destilare” a dorințelor tot mai arzătoare în straturile tărănimii, dar nu ca exponentul susținut și firesc a intereselor sale ce au nevoie de absolut curată hrana națională, și pe care Ion Mihalache și tovarășii săi nu o pot da din simplul motiv că nu o au.

Clasa tărănească din Ardeal și în trecut a dus o continuă luptă pentru conservarea drepturilor sale, pentru prefacearea în mai bine a bunurilor susținută, pentru îmbunătățirea vieții sociale și pentru cimentarea intereselor sale generale. Conducerea acestelui ac-

tivitatea de emancipare a tărănimii din Ardeal o avea în trecut, sub regimul maghiar de tristă memorie, partidul național-român. Rezultă așa dar că el era pe acele vremuri maturul partid tărănesc, în vreme ce azi el în România Mare nu este altceva decât doar o amintire ce scade zi cu zi, grație combinațiunilor nenorocite de politică de străj. Chiar din aceste motive sentimentul național în Ardeal a crescut la tărănimie și conștiința că foștilor lor conducători i-au părăsit sufletește să'nd îndreptat în mare parte către Liga Apărării Naționale Creștine de sub președinția D. lui profesor universitar A. C. Cuza, tărând după ei însemnate grupări de tărani din vechiul regat până eri nepăsători față de viața socială politică. Tărani din vechiul regat, văzând în Ardeal, în Bucovina și în Basarabia superioritatea fraților lor tărani în cultură, în simțire și în gospodărie, slaba lor „conștiință de sine”, — adusă din războiul mondial, — a fost premenită și simțul dorinței de un trai mai bun, mai rațional și mai practic, a înlocuit indiferența ce-

eri, cu primele îmbolduri de concepții asupra faptului că s-oacătorea lor din intuieric și orânduirea practică și rațională a gospodării lor formează un obiect de afaceri în mâinile partidelor politice, de care caută — și trebuie, — să scape. Nici un alt argument nu zdobește mai bine și mai sigur afirmațiunile scriitorilor și oamenilor adversari „adevărului” că tărănimia noastră e îpsișă de „conștiința de sine”, care o duce la cunoașterea de clasă, ca realitatea crudă că tărănimia este din instinct național îndrumată de a rămâne la viața sa pur națională, din care motivele curentele vit pentru Liga Apărării Naționale Creștine se intensifică și să fortifică zi cu zi, în cluda tuturor fărădelegilor partidelor politice.

Tărănimea noastră presimte conștiința de clasă prin această mișcare națională, însă încă nu e capabilă de a-și pricepe și sufletul, pe care partidele politice au tot interesul de a-l trage de departe și ascuns. Dar zbuciumările și frâmantările pentru realizare de interese personale, — tot mai pretențioase, — dintre partidele politice ce-

rând mereu noi reforme sociale spre a se putea menține, iar sentimentul instinctiv de „conștiință de sine” al tărănimii crescând și întărindu-se prin precupețirea acestor mereu noi reforme sociale, conștiința politică împunându-se va prinde rădăcini tot mai multe și mai adânci pe terenul social-politic, și apoi patrundând tot mai mult în domeniul cultural, al artei și al meseșilor, cucereind în aceeași vreme mereu din profesiunile libere, ea mănele își va ocupa locul spre care este pornită și îndrumată de mișcarea pur națională a L. A. N. C.

(Va urma)

Dr. Dumitru Cosma

medic-inspector general

Arad: Piața Catedralei Nr. 7.

CONSULT. dela 10--12 a. m. și dela 3--5 p. m.

Boli interne, de piele și de nervi.

APARAT RÖNTGEN.

Se zice:

Că în anul 1910 pe pământ trăiau 1,600,000 oameni, iar azi două miliarde. S'a constatat apoi că peste 70 ani populația pământului va fi de 4 miliarde. Se nasc zilnic 50,000 copii. Cel mai sporadic sunt negri.

Vrând, nevrând te întrebă că ce vor face, ce vor mânca oamenii, când vor fi de două ori cât azi, fiindcă situație este că și în zilele noastre este mare luptă pentru existență și cel mai mulți răbdă mai mult decât mânâncă.

Că printre români din comuna Pâncota și jur este mare nemulțumire și se agită lumea mereu contra jupânilor Dr. Stabuerzsand Cr. și Csáki Gusztav, cari ca locoteneni și conducători ai gărzii maghiare teroriză populația de prin satele românești și ca niște călăi ucideau pe bunii români fără nici un motiv.

Așa au impuscat în com. Seleuş pe vrednicul român Bengea Petru și o femeie, iar când se apropia armata română au început atacul și din avant-garda armatei române a căzut Caporalul Alexa, udând cu sângele lui nevinovat pământul scump. strămoșesc.

Atunci apoi s'a refugiat nemernicul de călău Stabuerzsand și s'a ascuns pe unde a putut fiindcă era căutat ca să îl se dea răspîata pentru fapta lui mișească; i s'a perdit urma.

Nu de mult însă s'a reîntors în țară și face pe adv. în Siria. Se poate o mai mare bătjocură ca aceasta? Cetățenii insistă că justiția să-și facă datorință, pedepsind aspru, exemplar pe călăul de odinoară al românilor.

Că azi măine n'o să mai murim, sau cel puțin capul va putea trăi și fără picioare.... o D-ne! ce-ar fi una ca asta!

Dol învățări rușii au reușit adeca să facă să trăească deocamdată capul unui câine, folosindu-se de o pompă care ține locul înimei și pompează regulat sângele amestecat cu ceva, ce nu-l lasă să se închege, și de un plămân artificial, care face oxigenarea săngelui. Si astfel capul este menținut în viață cât timp funcționează pompă cu sânge proaspăt și curat. În starea aceasta capul scăună, latră și mușcă chiar.

Că un mare politician român a închis săraci tot găindu-se cum se poate că pânea și ați este tot așa de scumpă și cu mult mai rea ca atunci când vagonul de grâu se vindea cu preț înalt de cum se vinde azi.

Ne pare rău că politicianul să spart capul cu astfel de gelii, era cu mult mai bine dacă murea mâncând și închindu-se cu pâne moale primită gratis chiar dela morarii jidani ca să nu scadă prețul. Natural că jidaniilor sprijiniți de politicieni le merge bine. Cum pără grâu eftin și vând sănătate și pânea scump. Tu biet cetățean tac și plătește din greu dacă nu vrei să mori de foame.

Că D-l Valda după atentatul comis în contra d-lui de porodiță hal perciunată, săr și făcut cruce, a sculptat în palme și zicând un „D-ne ajută” să hotărât să-și dea abdicarea din loja francmasonă-jidovească al cărei marcant membru este.

O h!! Mai ști?! s'o fi supărat, drăguțul de ei!

Că în Anglia vor vota o lege prin care să se impiedice căsătorile oamenilor imbecili, imorali și peste tot ușuratice.

Iată o lege care ar trebui în adevar generalizată și desigur ar avea urmări bune și la noi în țară, căci din tâmpă, idioți, destrăbălați și pungași ce bun poate ești?

Să apoi dacă în natură totul se ultoșește, se curăță poamele pomili și florile ba chiar și pădurile de uscături, de ce-i rău și putred, atunci pentru ce nu s'ar impiedica cel puțin sporirea neoamenilor, a celor răi și imorali, cari sunt o povară pentru blata omenire!

Informațiuni.

În India fetele se căsătoresc chiar și în etate de trei, patru ani.

Urmarea acestor căsătorii este că, după cum dovedește un raport al comitetului parlamentar, foarte multe din aceste fetișe devinând mame se prăpădesc cu copii cu tot. De altfel s'a dovedit că peste 25 milioane de fete se căsătoresc în India sub etatea de 15 ani, dintre cari peste 2 milioane n'au nici vîrstă de 10 ani iar cam 200.000 nici 5 ani.

Noi europenii par că tot stăm mai bine în privința aceasta.

Intre armata roșie și a chinezilor au fost deja ciocniri crâncene cu sute de morți și și mai mulți răniți.

Se pare că sub scutul chinezilor luptă ruși adeverați, resturi din armata albă, cum s'ar zice, a rușilor refugiați.

Am mai spus-o și o repetăm și acum că un războl serios între Rusia și China înseamnă cu siguranță nimicirea bolșevismului. D-ne ajută!!

Personalul C. F. R. se agită mereu din cauza că atunci când din punct de vedere al economiilor se fac tot felul de reduceri de salarii, reduceri de persoane și intră în vigoare diferențe feluri de pedepse în bani, când se sisteză unele avantajii și favoruri vecchi devenite drepturi, etc. etc., și în fine când tot din cauza ziselor crujări se ordonă suprimarea: frânarilor de semnal, a frânarilor de siguranță la trenurile de persoane, a oamenilor de corespondență, a manipulanților la trenurile de marfă și de persoane, dintre cari probabil mulți vor ajunge pe drumuri muritor de foame, zic, când toate acestea acte de miserie se întâmplă ca să se facă economii, atunci d-lui director general Vîdrighin î se dau patru milioane lei salar anual și se încearcă să î se asigure prin contract acest salar pe timp de 5 ani.

Sf. Dumnezeule te rugăm, fi bun și-ți mai întoarce privirea și spre bătutul popor românesc!!!

Comitetul parohial din Cuvioaori poate numai d-l preot Grecu a încreștinat pe jidanul L. Löwy închinigiu cu efectuarea lucrărilor din curtea și jurul sf. biserici.

Noi întrebăm nu-i rușinoasă procedura aceasta? și mai întrebăm ce ar zice sfintia sa d-l părinte dacă într-o bună zi credincioșii să nu ar mai cerceata sf. biserică și l-ar spune: le servește și predică-le jidaniilor și tot dela ei să încasezi și stoluri etc?

Dlor prootu nu strică credința și nu demoralizează poporul creștin!

Funcționarii C. F. R. iau la cunoștință cu surprindere și revoltă ordinul circular al Dir. generale prin care se ordonă dispunerea de serviciu a funcționarilor jidani „în zilele de sărbători religioase” și anume: 2 zile de Roș Hașana, Anul nou, 1 zi de Kippur (ziua erării păcatelor), 2 zile de Succoth (sărbătoarea cuștilor) [re drăcie o mai fi și acea? N. R.] A 7-a zi de Succoth, înainte de amiază când este ziua pomenirii dracilor, 2 zile de Paști, a 8-a zi de Pesach și 2 zile de Sevouth.

Este în adevar revoltător că atunci când sărbătorile, creștine adeca, zilele de repaos în zilele de sărbători creștinești printre ordin din săpt. trebuie său redus la 6 cu a 2-a zi de Paști și Crăciun cu tot iar la sf. Rusaliu n'au nici o zi, să vîl și să scutești jidani de serviciu în 12 zile zise jidovești-religioase. Adeca sărbătorile noastre naționale și creștine sunt desconsiderate, nu mai trebuie sărbate, nu merită să le ciustum prin lioște și rugăciuni de mulțumire către Atotputericul.

Oh! Dne! oare mai este țara Românească o țară creștină?

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

In ultima conferință, înăunătă la București cu șefii inspecțiunilor c. f. r., s'a hotărât ca impegații de mișcare care se întorc, după terminarea stagiașului militar, să fie reprimati imediat în serviciu, în limita vacanțelor, plăindu-și se leafa sub formă de avans din casa stațiunilor, până la sosirea decretului de numire.

De asemenea s'a mai hotărât să se primească în școală de mișcare și bacalaureat, fară a mata făcută, avându-se în vedere că aceste elemente vor fi repartizate la regimentul c. f. r. și vor face deci serviciul tot la cîile ferate.

Telegrama evreilor ortodocși către d. Aurel Vlad.

D. Aurel Vlad, ministru Cultelor, a primit din partea Congresului Internațional al evreilor ortodoci din Viena următoarea telegramă:

„Consiliul rabinilor de pe lângă organizația mondială „Agudas Jisrael” mulțumește cu profund devotament, în numele evreilor ortodoci din toată lumea, pentru redactarea și aplicarea atât de dreaptă a nouii legii a cultelor, în chestiunile de credință ale evreilor și prin care țara d-voastră stă acum în rândul întâi al statelor de cultură.

„Desigur că răspîata lui Dumnezeu vă va ajunge. Vă rugăm să luati și în vîitor ortodoxia mozaică din România sub binevoitoarea d-voastră ocrotire, pentru că frații noștri ortodoci să rămână feriți de orice stărișenie în credință și conștiință lor, și vă rămănește pe veci recunoscător.

Pentru consiliul rabinilor: Friedman, mare rabin“.

Cetind cele de mai sus te întrebă așa: ce dracul va mai fi și hasta? Dar înăunătă „ne mulcomim” și zicem aha! vezi că acum și țara noastră stă în rândul întâi al statelor de cultură. Căci doară așa a spus consiliul jupânilor rabinii. Ne-au dat diploma, ne-au patentat.

Acum să îndrăznească cineva să ne acuze că suntem analfabeti, capoi va vedea el....

Lar pe d-l ministrul Vlad îl va ajunge de sigur răspîata lui Iehova. De ce? El și rabinii săi!

Rezultatul examenului de bacalaureat din Arad.

In ziua de 5 X a. c. s'a terminat examenul de bacalaureat sesiunea Septembrie. S'au prezentat 92 candidați, dintre cari au fost admisi la oral 80, iar dintre acești au reușit 42.

Iată în parte numele celor reușiti:

Magoș Tr., Rusu G., Grațiana Tănase, Vancu Gr., Joja G., Comloș A., Bader S., Ionescu Felicia, Berzovian E., Jurca Z., Dragoș M., Debo A., Erdos A., Polak Z., Jeno L., Marșeu T., Nicolae V., Grozda C., Vesa Sofia, Morar Petru, Pocioianu J., Sântion G., (și încă câțiva, a căror nume ne scapă).

Se remarcă răspunsurile tinerilor: Magos Tr., Vancu Gr., și Rusu G. abs. ai lic. M. Nicoară. Dintre fete se remarcă D-șoara Grațiana Tănase. La acest examen au dovedit a fi bine pregătiți abs. lic. M. Nicoară.

Comisia a fost presidată de Pă. Dr. Ioan Lupăș prof. univ.

Horia Vișoiu

Aviz.

Subsemnatul domiciliat în comuna Siria sub Nr. casei 75, prin aceasta aduc la cunoștință onoratului public că să se ferească de a mai da ceva bălatului meu Mitru Vîldac calificat faur. Eu nu voi mai plăti pentru dânsul nimic.

Siria 6 Oct. 1929.

cu stimă
Nicolae Vidac tata

Rugăciuni achitați abonamentele!

Glume:

Ibane, nu î-am spus să nu te mai joci cu țiganul ăsta?

Nu mă joc eu cu el mamă, el se joacă cu mine!

Căți ani are vaca d-tale?

Doi ani.

După ce o cunoști.

După coarne.

Așa e, frate, are două!

Domnule măcelar, ai picioare de porc?

Da băetașule.

Cum poți umbra cu ele? Nu te dor?

Tânguirea proprietarului de casă, contra chiriașului:

Stă de mai mulți ani în casă.

Nu plătește nici nu-i pasă.

Deci e mare datoria!

Totuși nu vrea să se mute

Până n'o plăti chiria.

Am văzut chiar acum pe bărbatul său întrând cu o doamă în camera separată a restaurantului x..

Bine că mi-ai spus... Atunci trebuie să mă întâlnesc cu prietenul meu în altă parte.

Nu este încă gata prăzbul? strigă bărbatul.

Nu drăgă.

Atunci mă duc la restaurant. Nu poți să mai aștepți trei minute?

Va fi gata atunci?

Nu, dar merg și eu cu tine!

Dr. Emil Colbazi

medic primar la spitalul de stat. Fost prim asistent la facultatea de medicină din Cluj. Consultează pentru boli de piele, par și venerice;

Arad, Bulevardul Carol 67, între orele 2—5, 7—8 d. a.

Biroul „CONCORDAT” BUCUREȘTI 2,

— B-dul Basarab Nr. 48 —

Autorizat de Tribunal, execută consiliencios orice chestiune administrativă, comercială, financiară, etc. etc. etc.

Mijloacele orice afacere în Capitală. Onorar depărtat și inviolabilă. Adăgați marca de răspuns, la orice scrisoare.

1—15.

CINEMA CENTRAL:

Str. Russu Șirianu.

Duminică 13 Octombrie și în zilele următoare.

Fluture de trotoar

În rolurile principale:

Anna May Wong

CINEMA ELIT:

Pădurița Orașului.

Duminică 13 Octombrie și în zilele următoare.

Cavalierul Saharei

În rolurile principale:

Gary Cooper Evelyn Brent

Rugăciuni cetățeni, răspândiți și abonați ziarul adeverat național-creștin „Apararea Națională”!

